

**Vi har tid til undring, utfordring og utvikling
sammen med ditt barn!**

Innhold

Innledning

- 1.1 Presentasjon av barnehagen
- 1.2 Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat
- 1.3 Visjon
- 1.4 Pedagogisk plattform

Barnehagens verdigrunnlag

- 2.1 Barnehage 1 sine grunnverdier
- 2.2 Barn og barndom
- 2.3 Mangfold og gjensidig respekt
- 2.4 Likestilling og likeverd
- 2.5 Psykososialt barnehagemiljø

Barnehagens formål og innhold

- 3.1 Danning gjennom omsorg, lek og læring
 - 3.1.1 Dagsrytmen
 - 3.1.2 Lek
 - 3.1.3 Glede og humor
 - 3.1.4 Språk

Barns medvirkning

- 4.1 Barns medvirkning

Samarbeid mellom hjem og barnehage

- 5.1 Samarbeid mellom hjem og barnehage
- 5.2 Foreldremøter og foreldresamtaler
- 5.3 Sosiale arrangement
- 5.4 Samarbeidsutvalget

Overganger

- 6.1 Den første tiden i barnehagen
- 6.2 Foreldreaktiv tilvenning
- 6.3 Overgang barnehage – skole

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

- 7.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagens arbeidsmåter

- 8.1 Prosjektarbeid
- 8.2 Barnehagens digitale praksis
- 8.3 Progresjon
- 8.4 Det gode samspillet

Fagområdene

- 9.1 Barnehagens fagområder

1.1 Velkommen til et nytt barnehageår her i Barnehage 1!

Håper alle har hatt en fin sommer og fått ladet batteriene.

Det er alltid spennende og møtes etter ferien, og det er alltid noe som er blitt litt annerledes.

Noen helt nye barn og foreldre har begynt hos oss, velkommen til dere, håper dere vil trives!

Mange av småbarna har flyttet opp til storbarnsavdeling, Iris eller Patella, og dette vil nok oppleves som nytt og litt ukjent.

Det er flere barn på avdelingen, dermed fler å leke med, og det er nye og litt andre utfordringer som er spennende.

Vi starter det nye barnehageåret på grønt nivå, noe som vi er veldig glad for. Dette har jo vært et merkelig år i forhold til smittesituasjonen hele landet har vært inne i. Heldigvis begynner ting å komme mer og mer tilbake til normalen.

For oss betyr det at barna igjen kan være sammen på tvers av avdelingene og at dere foreldre kan komme helt inn i barnehagen igjen. Noen smitteverntiltak tenker vi det er viktig å fortsette med og det er regelmessig håndvask, og at barn og voksne er hjemme når de er syke.

Vi kommer til å fortsette med prosjektjobbing ute på avdelingene og å undre oss over små og store ting/temaer sammen.

Leken vil fortsatt ha en sentral rolle og vi er opptatt av å inspirere barna til å være utforskende gjennom blant annet å tilby udefinerbare lekematerialer som f.eks. kasser, klosser, tepper, sand, vann o.l. Dette bidrar til at de får mange kreative ideer og ser nye løsninger.

Som vi skriver mange steder videre i denne planen er det å være en god voksen avgjørende i enhver situasjon igjennom barnehagedagen. Derfor vil vi også dette året jobbe med egen refleksjon og utvikling på planleggingsdager, ulike møtearenaer og i veiledningsgrupper.

Sommeren 2020 vedtok stortinget å gjøre endringer i barnehageloven. En sentral endring var å lovfeste barnas rett til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Dette er utdypet videre i årsplanen under barnehagens verdigrunnlag punkt 2.5.

Vi ser fram til en spennende høst her i barnehagen for både små og store hvor alle får mulighet til lek, undring, utvikling og læring! Videre i denne planen kommer litt generell informasjon, og deretter deler vi tankene vi har om innholdet videre og hvordan planen er bygget opp.

Barnehage 1 er en av fem personalbarnehager ved Akershus Universitetssykehus.

Vi har 60 hele plasser med barn i alderen 0 – 6 år fordelt på 4 avdelinger

Umbilicus 0 - 3 år 14 plasser

Pollex 0 – 3 år 10 plasser

Iris 3 – 6 år 18 plasser

Patella 3 – 6 år 18 plasser

Det er i utgangspunktet 3 voksne pr. avdeling:

1 pedagogisk leder (+ barnehagelærer 2 på Umbilicus)

1 barne og ungdomsarbeider / barnepleier

1 assistent

I tillegg til dette har barnehagen:

1 styrer

Ekstra assistenter og vikarer etter behov

Barnehagen vår inneholder mange spennende rom. Vi er så heldig å ha tilgang til kjelleren, og har derfor mulighet for å ta i bruk grupperommene og det store samlingsrommet (fritids). Selv om vi er 4 avdelinger er vi ofte sammen på tvers av avdelingene blant annet i klubbene, storsamlinger, felles arrangementer og prosjekter. Dette er viktig for oss, og vi ønsker å skape en felles tilhørighet til hele barnehagen.

Årsplanen må ses i sammenheng med Barnehageloven, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og Ahus barnehagene sin egen verdiplan (Vi er Ahus barnehagene). Denne årsplanen er en felles plan som gjelder for hele huset. Bakgrunnen for dette er at vi ønsker å ha en "grunnstamme" å jobbe ut i fra, uavhengig av hvilken avdeling vi voksne arbeider på.

Vi er allikevel åpne for at hver avdeling har sitt særpreg, og at de tar utgangspunkt i sin barnegruppe. Dette kommer blant annet til uttrykk i prosjektarbeidet på den enkelte avdeling. Her blir det satt fokus på barnas interesser, og hva barnegruppa har behov for når det gjelder valg av tema.

Vi har god erfaring med å jobbe i prosjekter, og vi opplever at dette er en kreativ og inspirerende arbeidsmåte for både barn og voksne.

I barnehagen har vi utrolig mange ulike hverdagssituasjoner, temaer og aktiviteter, som vi kan fordype oss i sammen med

ungene. Likevel er kanskje ikke det mest avgjørende for barna alltid hva vi gjør, men hvordan vi gjør det.

Det vil si kvaliteten på det samspillet som til enhver tid er mellom barn-barn, barn-voksen og voksen-voksen.

Barn lærer hele tiden og vi ønsker at denne læringen skal være positiv.

Bevisstgjøring av oss voksne og fokusering på kvaliteten i samspillet vil derfor alltid få en stor plass.

Vi ønsker å bidra til noen spennende og innholdsrike barnehageår !

1.2 Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorg og læringsmiljø som er til barns beste.

Barnehagene ved Akershus Universitetssykehus drives etter "Lov om barnehage"

(17.06.05 nr.64) og etter forskriften "Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Disse gir oss klare føringer for hvordan barnehagene skal drives og hva barn skal oppleve i løpet av den tiden de er i barnehagen.

Barnehageloven § 1 Formål: "Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling"

Det er Lørenskog kommune som har tilsynsmyndighet ved barnehagene ved Ahus.

1.3 Ahus – barnehagenes felles visjon

**Vi har tid til undring, utfordring og utvikling
sammen med ditt barn!**

Bakgrunnen for visjonen er et ønske om et felles utgangspunkt som den enkelte barnehage kan jobbe videre ut i fra. Vi voksne i barnehagene gir mulighet til undring, utfordring og utvikling i forhold til hvem barnet er og hva det er opptatt av.

1.4 Pedagogisk plattform

Vi ønsker at barna får god selvfølelse og forståelse for omverden sammen med voksne som har tid og er tilstede.

Tid og tilstedeværelse er to begreper som står sentralt i arbeidet sammen med barna her i barnehagen. Gjennom det at vi er lyttende og oppriktig interessert i hvert enkelt barn, ønsker vi at de skal oppleve seg verdifulle for andre mennesker slik de er, og at de utvikler en positiv holdning til egen læreevne

2.1 Barnehage 1 sine grunnverdier

Som nevnt tidligere bygger denne årsplanen på Rammeplanen for barnehagen og dens verdigrunnlag. Samtidig har vi i Barnehage 1 reflektert over hvilke verdier er aktive hos oss? Hvordan lever vi verdiene våre? Vi tenker at det er våre handlinger, og det vi gjør, som ærlig forteller oss hvilke verdier vi etterlever. I arbeidet med denne prosessen skulle hver ansatt ta med 3 verdier som hun/han mener kjennetegner Barnehage 1, og et konkret eksempel i fra barnehagehverdagen til hver verdi. Dette ble en spennende prosess med veldig mange konkrete eksempler, og mye av det som kom fram var likt.

De verdiene som er levende hos oss er:

Glede og humor

Raushet og positivitet

Omsorg og ivaretagelse

Mangfold og likeverd

Vi tenker at mye av innholdet i denne planen spiller disse verdiene, og enda viktigere, at de synes i møte med barna, foreldrene og oss personalet i mellom i hverdagen.

2.2 Barn og barndom

Barndommen er verdifull i kraft av seg selv.

Å være barn er noe man er, og ikke noe man skal igjennom for å komme videre i livet. I barnehagen ønsker vi å skjerme om denne verdifulle tiden og å gi stor plass til leken som kjennetegner det å være barn.

2.3 Mangfold og gjensidig respekt

Hos oss har vi mange barn og voksne med opprinnelse fra forskjellige land. Barnas ulike kulturer skal gjenspeile seg i barnehagen sin hverdag. Vi har for eksempel utkleddningstøy fra ulike kulturer, emballasje og spisepinner i dukkekroken.

Personalet med annet morsmål enn norsk bruker språket sitt sammen med barna og kan også ha tospråklige eventyr i samlingsstund. Vi er opptatte av helheten og å se en sammenheng mellom barnehagen og hjemmet, og da gjerne gjennom musikk, bøker og mat barna kjenner igjen. Vi bruker nettsiden www.morsmal.no

Gjennom prosjektarbeid får alle barna bidra med det de er gode på og blir en viktig del av felleskapet.

2.4 Likestilling og likeverd

Alle barna i Barnehage 1 skal ha like muligheter for livsmestring og læring. Det er personalet sitt ansvar å finne ut hvordan hvert enkelt barn lærer og på best mulig måte tilpasse tilbudet etter alle barn uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Barnehagen kan bidra med noen praktiske ting som utlånning av skiutstyr og sykler til de barna som ikke har. Barnehage 1 strever etter å motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

2.5 Psykososialt barnehagemiljø

Sommeren 2020 vedtok Stortinget å gjøre endringer i barnehageloven. En sentral endring var å lovfeste barnas rett til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Lovens § 41 slår fast at barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. § 42 gir barnehagen en aktivitetsplikt der personalet plikter å gripe inn dersom det er bekymring knyttet til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Det skal utarbeides en plan som viser hvordan man systematisk undersøker, setter inn tiltak og følger opp. Lovendringen trådte i kraft 01.01.21.

Ahus-barnehagene har etablert en rutine for arbeid med psykososialt barnehagemiljø. Den enkelte avdeling har konkretisert tiltak for hvordan arbeidet skal foregå. Vi har en fastsatt aktivitetsplan som iverksettes ved bekymring som meldes fra barn, foreldre eller ansatte. Det er gjennom våren 2021 lagt inn stor innsats i å styrke personalets kompetanse innenfor systematisk risikovurdering av det psykososiale barnehagemiljøet, og å sette inn målrettede tiltak når det er nødvendig. Alle barn skal oppleve trivsel, fellesskap, leke og utvikle seg i våre barnehager.

Barnehagens formål og innhold

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017)

3.1 Danning gjennom omsorg, lek og læring

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg.

En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne / vilje til samspill.

I barnehagen er de gjensidige samhandlingsprosessene med barn og voksne i lek og læring, og hensynet til hverandre, viktige forutsetninger for barnets danning. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gjennom gode dannelsprosesser settes barna i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen, og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Den konkrete synliggjøringen av hverdagen vår, med mål og arbeidsmåter i denne planen, viser også indirekte alle dannelsprosessene som er tilstede mellom barn-barn og **barn**- voksen hele året igjennom. Det hverdagslige livet i barnehagen blir derfor et viktig sted for danning gjennom omsorg, lek og læring.

Barn lærer hele tiden, både i formelle og uformelle læringssituasjoner.

Formell læring preges av en organisert ramme der det er åpenbart hva som er hensikten med aktiviteten f.eks: en samlingstund eller et prosjektarbeid.

Uformell læring skjer mer spontant, og den er knyttet til mer ikke planlagte her og nå situasjoner. Samspillet og omsorgen mellom barna, og mellom barn og voksne i rutinesituasjoner og i lek er sentralt i denne sammenheng.

I hverdagen vil ofte disse formelle og uformelle læringssituasjonene skli over i hverandre. Det kan i strukturerte læringssituasjoner oppstå spontane og ikke planlagte hendelser som gir barna viktig erfaring og læring.

***Danning er noe jeg er, en evig prosess!
Hvem skal jeg bli? Jeg må selv medvirke
ved at jeg får utforske, prøve, feile og
trene på sosiale ferdigheter.***

3.1.1. Dagsrytmen

Barn har behov for orden og oversikt i hverdagslivet ved at deler av dagsprogrammet gjentar seg i fast rekkefølge hver dag.

En viss regelmessighet i dagens eller ukas forløp gir trygghet fordi barna vet hva som skal skje. Hvor strengt dagsrytmen skal følges avhenger også av barnas alder og utviklingsnivå. Den bør inneholde en viss struktur samtidig som vi ønsker å gi rom for fleksibilitet, og at barna selv er medvirkende i sin egen hverdag. Det vil alltid være noen små ulikheter fra avdeling til avdeling, men i grove trekk vil dagsrytmen se slik ut:

06.45-08.00: Barnehagen åpner, de første barna kommer.

08.00-09.00: Frokost.

09.00-12.00: Lek inne/ute, organiserte aktiviteter, samlingsstund.

12.00-13.00: Lunsj

13.00-15.00: Hviling/soving, organiserte aktiviteter, lek inne/ute.

15.00-15.30: Ettermiddagsmat.

15.30-17.00: Lek inne/ute, barna blir hentet.

17.00: Barnehagen stenger.

Videre har vi valgt å beskrive 4 ulike områder som er aktuelle hver dag hele året igjennom. Dette er områder vi mener er viktig at alle voksne har klare mål og arbeidsmåter å jobbe etter. Disse 4 områdene er: barn og selvfølelse, barn og ansvarlighet, grensesetting og konfliktløsning.

Barn og selvfølelse, mål og arbeidsmåter

Vi har sett det som nødvendig å definere selvfølelse og selvtillit. I forhold til mål og arbeidsmåter er det viktig at vi vet forskjell på disse begrepene.

Selvfølelse handler om hvor godt vi kjenner oss selv, og hvordan vi forholder oss til det vi vet, en slags indre søyle.

Selvtillit handler om det vi kan, det vi er gode eller mindre gode på(det vi presterer).

En mer utvendig tillært kvalitet, men ikke utvendig i betydningen av overfladisk.

Vi mener at hvis barn og voksne har en sunn og god selvfølelse, er sjelden selvtillit noe problem. Derfor vil vi sette fokus på barnas selvfølelse, og arbeide målrettet mot dette.

Mål barna:

Barn med god selvfølelse:

- opplever seg verdifulle for andre mennesker slik de er.
- takler konflikter på en positiv måte.
- utvikler positiv holdning til egen læreevne.
- setter ord på egne følelser og behov.
- er sosiale og reflekterte.

Arbeidsmåter personalet:

- ser barnet som det er, og at det er betydningsfullt i seg selv.
- verner om her og nå situasjoner.
- gir barnet tid til å undre seg, reflektere, sanse og finne løsninger og svar på egne behov.
- er oppriktig interessert og tilstede overfor barna.

- oppfatter barnas behov og forstår deres uttrykk i kroppsholdning, språk og handling, slik at vi tilpasser våre handlinger til dem.
- respekterer barnas ulike følelsesuttrykk.

Barn og ansvarlighet, mål og arbeidsmåte

Mål barna:

- tar medansvar for å få dekket egne behov for nok mat, drikke, hvile og klær.
- tar medansvar for egen og andres trivsel.
- utfører ulike arbeidsoppgaver som de mestrer.
- lærer å ta ansvar for egne og barnehagens eiendeler.
- tar ansvar i leken.

Arbeidsmåter personalet:

- bekrefter barnas utsagn og handlinger.
- gir barna tid.
- vurdere jevnlig dagsrytmen og den praktiske tilretteleggingen.
- setter ord på egne handlinger
- er gode modeller ved selv å vise omsorg for barn og voksne.
- bruker jeg-budskap når vi skal formidle følelser og holdninger.
- gir ros når barna viser omsorg.
- finner meningsfylte arbeidsoppgaver som barna utfører, og setter av tid til disse.
- ser muligheten i dagsrytmen.
- er gode modeller, rydder etter oss, hjelper barna med å rydde og reparerer når noe er ødelagt.
- gir rom for at barna kan velge hva de vil leke med, hvor de vil leke og hvem de vil leke med.

Grensesetting, mål og arbeidsmåter

Mål barna:

- føler seg trygge.
- utvikler en god selvfølelse.
- respekterer andre barns og voksnes personlige grenser.
- lærer å rette opp i feil som blir gjort.
- har et godt samspill med andre.
- setter grenser for seg selv.

Arbeidsmåter personalet:

- følger opp regler og rutiner, og viser fleksibilitet når det er nødvendig.
- kjenner og respekterer barnas individuelle grenser.
- viser barna våre personlige grenser ut i fra et jeg-budskap i kommunikasjonen.
- beklager overfor barnet dersom en feil grense er blitt satt.
- gir positiv tilbakemelding når grensene holdes.
- oppmuntrer barna til å sette grenser for seg selv.

Konfliktløsning, mål og arbeidsmåter

Mål barna:

- føler seg respektert / blir tatt på alvor.
- setter ord på tanker og følelser.
- lærer seg å uttrykke sine egne følelser.
- viser innlevelsesevne / empati.
- tar hensyn til hverandre.
- lærer å løse konflikter på en fredelig måte.

Arbeidsmåter personalet:

- er tilstede både fysisk og psykisk.
- tar øyekontakt med barna og er i samme høyde.
- gir barna tid til å uttrykke det som har skjedd.
- anerkjenner barnas følelser og reaksjoner.
- har et samsvar mellom språk og kroppsspråk.- oppmuntrer barna til å komme fram til en respektfull løsning.

3.1.2. Lek

Leken er det som kjennetegner det å være barn. Den er frivillig, fantasifull og full av glede. Leken skal ha en framtrædende plass i barns liv i barnehagen. Den har egenverdi og er enn viktig side av barnekulturen.

Leken er også en av barnas viktigste kanaler for å forstå og systematisere verden. Barna øver på å takle inntrykk og opplevelser. De lærer seg sosial kompetanse – hvordan omgås med andre på en positiv måte.

Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barnas trivsel i barnehagen.

I forbindelse med vårt tidligere satsningsområde LEK har vi gjennom observasjon kommet fram til disse punktene som vi vektlegger i leken:

Mål barna:

- utvikler sosial kompetanse – lærer seg å omgås andre på en positiv måte
- får venner og opplever betydningen av disse
- opplever glede
- utvikler god selvfølelse og selvinnsikt

Arbeidsmåter personalet:

- er fysisk og psykisk tilstede i leken
- ansvar for god organisering av mindre lekegrupper
- tilbyr nye/andre leker, bidrar med rekvisitter og lager lekekroker
- lager en ukeplan som gir god plass til leken
- høyner statusen til barna i gruppa gjennom individuelle tiltak
- sitter sammen med / ved siden av usikre/ urolige barn

3.1.3 Glede og humor

Her i barnehagen jobber vi for at glede og humor skal få "stor plass", og at det skal være en naturlig del av hverdagen vår.

Humor gir livsglede, og overskudd til både barn og voksne!

Bruk av humor i barnehagen kan begrunnes på mange måter. I likhet med leken er også humorens viktigste begrunnelse dens egenverdi.

Humor er en væremåte, en livsform som er et mål i seg selv.

Vi har jobbet med hvordan vi sammen med barna kan trekke glede og humor inn i hverdagen

Arbeidsmåter personalet:

- tar vare på spontaniteten
- hjelper hverandre til å se det positive i situasjonen.
- snur "opp ned" på kjente situasjoner (eks: votten på foten og andre "tulleteing")
- tar fram vitser, og leker med ord sammen med barna.
- ser barnas humor, tar tak i den og spiller videre.
- forteller historier og små gleder fra egen barndom med humoristiske trekk.
- bruker sang og musikk, gjerne i uventede situasjoner.
- tørr å være litt "sprø" sammen med andre barn og voksne.
- åpner opp for små overraskelser i hverdagen, eks:ballonger, papirfly, nye leker, sanger, sangleker og bøker.
- leker kile og herjeleker, blåser småbarna på magen, snurrer rundt i gresset og lignende.
- viser fysisk og psykisk oppmerksomhet eks.vis ved å : stryke barnet på kinnet og si/gi en hyggelig kommentar.
- gleder oss over de små(som egentlig er så store) hendelsene i hverdagen sammen med barna. For eksempel når noen lærer å gå, sykle, mister en tann, endelig fikk på gummibuksa selv og lignende.

3.1.4 Språk

Å utvikle språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Språket gir fellesskap med andre mennesker og gir oss identitet og tilhørighet i samfunnet vi lever i.

I Barnehage 1 har vi et stort fokus på å bidra til god språkutvikling hos alle barn. Vi har et godt samarbeid med Lørenskog kommune i dette arbeidet, og bruker kommunens retningslinje for språkarbeid: *Ord som gror*

Vi er opptatt av at vi voksne i barnehagen skal være gode språkmodeller. Vi jobber med språk i alle hverdagens situasjoner, setter ord på alt som skjer der og da og samtaler om det vi ser og opplever. Det bidrar til å sette ord og handlinger sammen og å skape forståelse. Et godt utviklet språk vil være bra for barnets senere lese- og skriveopplæring.

Flerspråkligheten i barnehagen er en ressurs. Mange språk er representert og vi lærer ord og sanger på ulike språk. Dette øker barnas språklige bevissthet. Vi bruker bøker, bilder og konkrete for å understøtte ordene. Barnehagen har også språkgrupper for de barna som trenger det. Et tett samarbeid med foreldrene innenfor språkutvikling er viktig. Vi låner gjerne ut språkstimuleringsmateriell som foreldrene kan bruke hjemme f.eks over en helg.

Hvordan kan de voksne bidra til et godt språkmiljø?

Stimulere	ikke kreve
Leke	ikke trene
Prate	ikke instruere
Oppleve	ikke prestere
Oppmuntre	ikke kritisere
Snakke sammen	ikke korrigere

4.1 Barns medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet. (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning)

For at barna skal ha mulighet til å være medvirkende i egen barnehagehverdag er samspillet med de voksne og andre barn avgjørende.

Vi har som mål å møte barna med respekt, og at vi gir tid og rom for barnas undring / tanker og meninger.

Barn formidler både følelser og synspunkter gjennom ulike uttrykk: kroppslig, estetisk og språklig. Derfor er det viktig at vi er lyttende, oppfatter barnas ulike behov og tilpasser våre handlinger til dem.

Ved at vi observerer og dokumenterer det de leker og er opptatt av akkurat nå, tilrettelegger vi leken / temaene ut i fra deres interesser og behov for videre læring.

Vi har kommet fram til 6 ulike tiltak / arbeidsmåter som er viktig for oss å ha fokus på i hverdagen:

1. Vi er oppmerksomme på barnas lek / interesser og lager temaer ut i fra dette.
2. Vi er bevisste på å trekke inn de 7 fagområdene i hverdagen / temaene.
3. Vi tilrettelegger for et spennende og undrende fysisk miljø.
4. Vi møter barna med følelsesmessig nærvær og uttrykksfullhet
5. Vi er i stand til å endre perspektiv og til å se ting fra barnas synsvinkel.
6. Vi dokumenterer / synliggjør fortløpende hverdagen og temaene.

Barns medvirkning henger også tett sammen med hvordan vi jobber med prosjektene våre (se eget punkt om prosjektarbeid)

5.1 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Både foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Vi tenker det er viktig at dere foreldre møter ansatte som legger vekt på gjensidig tillit og respekt .

I dette legger vi:

- at vi stoler på hverandre
- åpenhet og ærlighet begge veier
- trygghet
- ydmykhet
- anerkjennelse, som for eksempel å anerkjenne foreldrenes utspill

For å ivareta dette skal personale:

- overholde taushetsplikten
- lytte aktivt
- ta imot konstruktiv kritikk fra foreldrene uten å gå i forsvar
- informere foreldrene fra første dag om barnehagens rutiner og hva barnehagen står for.
- vise at vi følger opp beskjeder i praksis, og er til å stole på
- er medmennesker som viser oppriktig interesse, og tar foreldrene på alvor

5.2 Foreldremøter og foreldresamtaler

Det avholdes to foreldremøter i året. På høsten formidler personalet barnehagens og avdelingens pedagogiske innhold. På våren har vi felles foreldremøte / personalmøte med foredragsholdere med ulike relevante temaer. Det gis tilbud og avsettes tid til to foreldresamtaler i løpet av barnehageåret. Det avholdes oppstartsamtale når barnet starter i barnehagen og når barnet overflyttes til storbarnsavdeling.

Det gjennomføres brukerundersøkelse, og gjennom blant annet den får foreldrene mulighet til å medvirke i barnehagens virksomhet.

5.3 Sosiale arrangement

Det arrangeres ulike sosiale sammenkomster som for eksempel Lucia- feiring, barnehagedagen og gjenforening med første klassingene. Alle avdelingene arrangerer foreldrekafe noen ganger i løpet av året.

Sommerfest i juni og julegrantenning i forbindelse med første søndag i advent har blitt hyggelige tradisjoner for små og store.

5.4 Samarbeidsutvalget

Barnehage 1 har et samarbeidsutvalg (SU) som består av styrer, 1 pedagogisk leder, 1 assistent og 1 forelder fra storbarnsavdeling og 1 forelder fra småbarna.

SU-representantene blir valgt på høstens foreldremøte. SU sin faste arbeidsoppgave er å godkjenne neste års årsplan før sommerferien.

6.1 Den første tiden i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor overgang for de minste barna. Personalets fokus den første tiden i barnehageåret er tilvenning. Personalets evne til å ivareta de minste barna gjennom god omsorg, nærvær og god tid kan være avgjørende for at barnehagen blir et trygt sted for de minste barna. Barna trenger å knytte seg til en eller flere voksne for å etablere en trygghet i tilværelsen. Derfor arbeider vi aktivt med trygghetssirkelen der tilknytningspersonen fungerer som en trygg base for barnet som det alltid kan vende tilbake til når det etter hvert utforsker omgivelsene. Av og til knytter ikke barnet seg til tilknytningspersonen men en annen voksen på avdelingen, da lar vi barnet bestemme og bytter tilknytningsperson.

6.2 Foreldreaktiv tilvenning

I tilvenningsperioden deltar foreldrene aktivt i barnehagehverdagen. Det innebærer at i de første dagene er det foreldrene som sitter sammen med barnet under måltidene, deltar i aktiviteter og lek. Foreldrene skifter også bleier og legger barnet til å sove. Tilknytningspersonen vil være i nærheten for å bli kjent med barnet. For personalet i barnehagen er det nyttig å se barnet sammen med foreldrene. Det gir informasjon om barnets vaner og måter å kommunisere på. Foreldrene skal «oversette» sine barn. Det betyr å fortelle til tilknytningspersonen om hvordan foreldrene tolker sitt barn. Etterhvert som personalet involverer seg mer og mer i barnet blir foreldrene igjen på avdelingen og sitter på gulvet og leker/ leser med de andre barna

eller bidrar med praktiske ting som må gjøres på en avdeling. Vi inviterer også til lekegrupper på våren for de barna som har fått plass hos oss på høsten, da blir barna litt kjent med ansiktene våre og rommene i barnehagen.

6.3 Overgang barnehage – skole

Barn i Ahus-barnehagene skal oppleve at det er sammenheng mellom barnehage og skole. Det siste året i barnehagen skal være spesielt, derfor vil vi gi 5-åringene mer ansvar og nye opplevelser.

Med utgangspunkt i vår visjon:

Undring – Utfordring – Utvikling er vårt faglige standpunkt at det viktigste barna får med seg fra barnehagetiden er:

God selvfølelse,

Sosial kompetanse

Gode samarbeidserfaringer.

Disse målene kan man lese mer om i barnehagenes folder
”*Som 5-åring i Ahus – barnehagene*”.

Ahus -barnehagene har også eget 5-årskor, Stjernekor. Korset har øvelser på tvers av alle barnehagene og opptre på åpningen av høst / vår utstilling og andre arrangementer i glassgata på sykehuset. Hver vår reiser alle 5-åringer sammen på leirskole til Vangen.

Barnehagen arrangerer ulike turer og utflukter i løpet av et barnehageår. Alle skolestarterne reiser på leirskole til Vangen hvor de sover over i 2 netter. For leirskoleoppholdet er det i dag 1000,- i egenandel.

Samtalegrupper for 5 åringene

I forbindelse med Lørenskog sin rutine: Kroppen min, er min! (Rutine for å forebygge seksuelle overgrep) gjennomføres det fem samtalegrupper med 5 åringene i løpet av høsten/vinteren det siste barnehageåret.

Det er ca.4-5 barn i hver gruppe sammen med to faste voksne. Innholdet i samtalene er hentet fra boka» Jeg er meg! Min meg» av Eli Rygg og Margrete Wiede Aasland.

Målet med disse samtalegruppene er:

Utvikle barnas begreper og positivt forhold til egen kropp og følelser.

Utvikle barnas holdninger og evne til å sette grenser for egen kropp.

Skape holdninger til hva som er akseptable/uakseptable hemmeligheter og berøringer.

Gi barna handlingsstrategier for hva de bør gjøre om de, eller noen de kjenner havner i vanskelige situasjoner.

Gi kunnskap.

7.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som stadig skal være i utvikling. Planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet er med å ivareta kvaliteten i tilbudet til barna. Det hjelper personalet til å arbeide mot felles mål og sikre progresjon i tilbudet til barna. Det er viktig for oss å ha gode møtearenaer hvor refleksjon, planlegging og vurdering foregår.

For å planlegge og vurdere arbeidet vårt har vi ulike møter. Vi har fem planleggingsdager og ca. fem personalmøter i løpet av et barnehageår. Hver avdeling har avdelingsmøter, og styrer og de pedagogiske lederne har møte en gang i uka. Vi har også egne veiledningsmøter.

Aksjonsforskning blir brukt som en nyttig arbeidsform og gjennomføres to ganger i året. Det handler i utgangspunktet om å skape ny kunnskap, og ved å ha et forskende blikk på seg selv, sine verdier og sin praksis kan personalet skape denne nye kunnskapen sammen.

Barna er med på å planlegge, dokumentere og vurdere hverdagen på den enkelte avdeling gjennom samtaler, felles møteplasser og gjennom bilder og kunstverk som henges opp på veggene.

Vi legger også opp til at foreldre skal ta aktivt del i disse prosessene i foreldresamtaler, foreldremøter og gjennom FAU.

Brukerundersøkelse blir også sendt ut en gang i året

Som dokumentasjon har vi flere planverk i barnehagen. Vi gir hvert år ut årsplan som presenterer barnehagens innhold.

Avdelingene gir ut månedsbrev og månedsplaner som konkretiserer innholdet og evaluerer forrige måned. De gir i tillegg ut en prosjektplan og en evaluering når vi jobber i prosjekt.

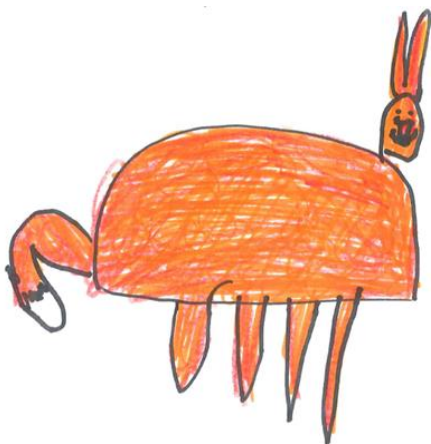

8.1 Prosjektarbeid

Som vi skrev under punktet barns medvirkning er vi oppmerksomme på barnas lek/interesser og lager temaer/prosjekter ut i fra dette. For oss blir det da naturlig at hver avdeling velger sitt eget prosjekt med utgangspunkt i sin barnegruppe. Avdelingene har ofte et prosjekt på høsten, og et eller to på vårrparten. Hvor lenge hvert prosjekt varer er avhengig av barnas interesse, og hvilken retning prosjektene beveger seg i underveis. Vi grovplanlegger i forkant, men mye blir også til etter hvert i samspill med barnegruppa.

Det deles ut en prosjektplan til alle foreldrene i forkant, og vi dokumenterer fortløpende prosessen gjennom ukerapporter, månedsbrev, fotografier og barnas egne uttrykk. Vi er også bevisste på å trekke inn de 7 fagområdene i prosjektene, og at barna blir kjent med dem gjennom ulike opplevelser / aktiviteter. I forbindelse med avslutningen av hvert prosjekt blir det laget en oppsummering / evaluering som deles ut til foreldrene.

Som sagt tidligere er dette for oss en kreativ og inspirerende måte å jobbe på. Ingen dager er like, og selv om en del er planlagt må vi tørre å bevege oss sammen med ungene dit de og prosjektet fører oss.

Prosjektarbeid.....

***Det vi gjør i dag,
henger sammen
med det vi gjorde i går
-og det vi skal
gjøre i morgen.***

8.2 Barnehagens digitale praksis

Den digitale hverdagen er grenseløs, overalt og uunngåelig. Det er derfor svært viktig at barnehagen bidrar til å utjevne sosiale forskjeller også når det kommer til digitale uttrykksformer. Arbeidet med IKT og digitale verktøy angår alle de sju fagområdene i rammeplanen og gir oss blant annet gode muligheter til å dokumentere, vurdere og videreutvikle prosjektarbeid sammen. Gjennom arbeidet med IKT skal barnehagen legge til rette for at barn får:

- **Utforske**
- **Leke og lære**
- **Skape**

8.3 Progresjon

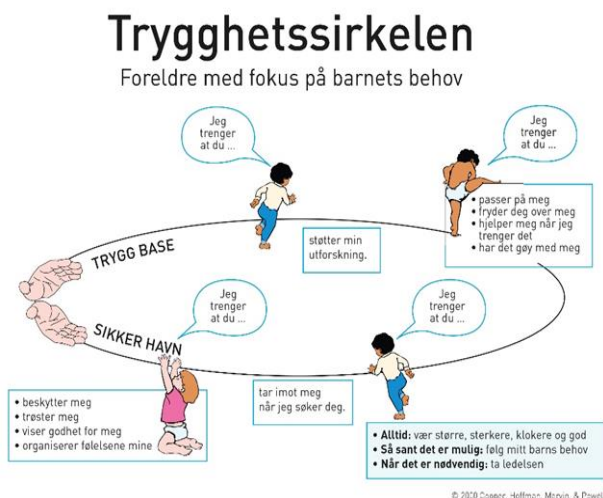
Vi legger vekt på at barna skal ha progresjon gjennom hele barnehageoppholdet. I barnehagen får barna mange opplevelser og lærer daglig noe nytt gjennom lek og aktiviteter. Det de lærer, opplever og skaper vil være forskjellig fra barn til barn. Alt etter modning, alder og barnas eget ønske. Det vil derfor bli ulikhet mellom aldersgruppene. For de minste barna på Pollex og Umbilicus er trygghet, tilknytning, omsorg og primærbehovene viktig. Avdelingen, uteområdet og småturer er utfordring nok for de små. Etterhvert som barna blir eldre på småbarnsavdelingene blir turene litt lengre og prosjektarbeidene enda litt dypere. De eldste barna trenger større utfordringer både i forhold til aktiviteter, materialer og tur områder. Prosjektarbeidene på de store avdelingene går mer i dybden på

temaene der barna medvirker til egen læring og utvikler sine evner til refleksjon og nysgjerrighet. Dette kommer frem gjennom avdelingenes prosjektplaner og månedsplaner.

8.4 Det gode samspillet

Uansett hva vi gjør i barnehagen er det kvaliteten på samspillet med andre barn og voksne som er avgjørende. Denne årsplanen viser helt konkrete arbeidsmåter på hvordan vi voksne skal møte barna.

Det siste året har vi jobbet mye med det å «se barnet innenfra» d.v.s. å forstå hver enkelt barns personlighet, temperament og hvor det er i sin egen utvikling. Vi forstår også barna ut i fra trygghets-sirkelen i forhold til når det har behov for utforskning/ være aktiv, og når det har behov for «å lade» seg opp på trygghet, forståelse og omsorg i fra oss voksne.

9.1 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017)

Fagområder, prosjektarbeid og hendelser i hverdagen vil overlappe hverandre og må ses i nær sammenheng. De er integrert i hverdagslivet og i løpet av et barnehageår er vi innom alle fagområdene. Fagområdene vil sjelden opptre alene og vil ofte være representert samtidig i prosjekter og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- **Kommunikasjon, språk og tekst**

Handler om at barna skal utvikle talespråk og kroppsspråk, bruk av språk i tenkning, kommunikasjon og forberede skriftspråk. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

- **Kropp, bevegelse, mat og helse**

Handler om at barna skal tilegne seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper og gode vaner. Det omfatter erfaringer, ferdigheter, kunnskap og holdninger vi får gjennom sanseinntrykk og bevegelser.

- **Kunst, kultur og kreativitet**

Omhandler kulturelle uttrykksformer som bildekunst og kunsthåndverk, musikk og dans. Språk og litteratur, film, teater, arkitektur, design, og barnas egne kulturelle uttrykk hører også med her. De estetiske fagområdene formidler kulturarven og er et viktig redskap for sansing, opplevelser, tenkning og kommunikasjon.

- **Natur, miljø og teknologi**

Handler om at barna skal bli kjent med å få forståelse for planter og dyr, landskap, årstider, vær og bærekraftig utvikling. Et mål er å utvikle barnas kjærlighet til naturen, forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesket og naturen.

- **Etikk, religion og filosofi**

Er et gjennomgående perspektiv for barnehagens virksomhet. Religion, etikk og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på. Samtidig preger det våre verdier og holdninger. En viktig oppgave i barnehagen er å utvikle interesse og respekt for hverandre, hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs bakgrunn.

- **Nærmiljø og samfunn**

Barnehagen er et møtested mellom det private og det offentlige rom og mellom familien og samfunnet. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. I Åhus barnehagene er sykehuset en viktig del av nærmiljøet.

- Antall, rom og form

Handler om at barnehagen skal fremme den begynnende forståelsen for tallbegrep, mengder og tallsymboler. Vi skal undre oss over hva som er matematikk i hverdagen.

